

Vergaderjaar 2014–2015

32 637

Bedrijfslevenbeleid

Nr. 165

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 3 februari 2015

Zoals toegezegd aan uw Kamer ontvangt u de periodieke rapportage over het gebruik van het financieringsinstrumentarium door ondernemers. Deze rapportage gaat over het gebruik in de tweede helft van 2014.

Gebruik van het financieringsinstrumentarium

In de vorige rapportage was te zien dat de daling van het gebruik in de eerste helft van 2014 over de gehele linie is afgevlakt. In de tweede helft van 2014 is het gebruik over de gehele linie gestegen vergeleken met 2013. Er is er echter nog steeds een inhaalslag te maken ten opzichte van voorgaande jaren.

BMKB

Met het borgstellingskrediet (BMKB) kunnen banken een gedeeltelijke borgstelling krijgen op het zekerhedentekort voor kredieten tot circa € 3 mln. Het gebruik van de BMKB is in 2014 (€ 372 mln.) gestegen ten opzichte van het gebruik in 2013 (€ 344 mln.). De groei van circa 10% is toe te schrijven aan een stijging in de tweede helft van 2014. De verruimingen van 2013 hebben bijgedragen aan deze groei waarmee een grotere borgstelling mogelijk is voor kleine kredieten. In totaal zijn in 2014 de verruimingen van 2013¹ voor een totaalbedrag van € 93 mln. gebruikt, waarvan € 39,9 mln. in het eerste half jaar en € 53,1 mln. in het tweede halfjaar.

¹ Verruiming 2013: t/m 31 december 2014 staat de overheid voor een nieuwe lening onder de BMKB van maximaal € 266.667 borg voor 67,5% in plaats van de gebruikelijke 45%. Het maximumbedrag waarvoor de overheid borg staat met het reguliere percentage, is tot en met 31 december 2014 verhoogd van € 1 miljoen naar € 1,5 miljoen.

Gebruik BMKB (bedragen in miljoenen euro)¹

	2010	2011	2012	2013-I	2013	2014-I	2014
Gepubliceerd budget	805	1000	705	705	705	605	605
Gebruik	742	909	486	175	344	169	372
Totaal aantal	3.701	4.325	2.640	1.053	1.983	907	1.949

¹ Cijfers zijn per half jaar cumulatief

Garantie Ondernemingsfinanciering (GO)

Met het instrument GO kunnen banken een 50% staatsgarantie krijgen op (middel)grote leningen vanaf € 1,5 mln. Door de verstrekking van een staatsgarantie wordt het risico voor de bank op de ondernemingsfinanciering gereduceerd. Dit vergroot de mogelijkheden om te voorzien in de financieringsbehoefte bij het Nederlandse bedrijfsleven. Het gebruik van de GO is in 2014 (€ 109 mln.) gestegen ten opzichte van 2013 (€ 62 mln.). Deze groei is met name in de tweede helft van 2014 gerealiseerd.

Gebruik GO (bedragen in miljoenen euro)

	2010	2011	2012	2013-I	2013	2014-I	2014
Gepubliceerd budget ¹	1.259			150	150	250	250
Fiatteringen ² , actueel na annulering/terugname ³	493	240	117	36	62	39	109

¹ Vanaf 2013 geldt er een jaarbudget, tot 2012 bestond er een totaalbudget over de jaargrens heen.

² Gecorrigeerd voor annulering/terugname in latere jaren. Als gevolg van overloop van jaar op jaar ontstaat er een verschil tussen fiattering en verstrekking van garanties.

³ De overheid staat garant voor 50%, dus de leningsbedragen zijn het dubbele hiervan.

Overige instrumenten***Groefaciliteit***

Met de Groefaciliteit worden bedrijven geholpen bij het aantrekken van risicodragend vermogen door een 50% staatsgarantie te verstrekken op achtergestelde leningen van banken en op aandelen van participatiemaatschappijen. De Groefaciliteit kan ondernemingen in een groeifase, bij bedrijfsovernames en bij herstructureringen helpen bij het aantrekken van risicokapitaal. De Groefaciliteit kent over 2014 een gebruik van € 35,47 mln. tegenover € 8,14 mln. in 2013. Dit is een verviervoudiging van het gebruik

Vroegefasefinanciering

Met de regeling vroegefasefinanciering kunnen ondernemers een risicodragende geldlening ontvangen. Hiermee kunnen zij onderzoeken of hun idee (of concept) een kans van slagen heeft op de markt. Op 1 juli jl. is de regeling vroegefasefinanciering open gegaan voor innovatieve starters en het bestaand mkb bij RVO.nl. Academische starters kunnen vanaf 1 september een aanvraag doen op de tender van STW/NWO. Tweede helft 2014 zijn bij RVO 5 aanvragen gehonoreerd voor afgerond € 1,2 mln. Bij STW zijn 8 aanvragen gehonoreerd voor een totaalbedrag van € 1,75 mln.

Microkredieten en MKB-kredieten

Qredits verstrekt twee soorten leningen (microkredieten tot € 50.000 en MKB-kredieten vanaf 50.000 tot € 150.000). Bij microkredieten komt de kredietverlening in 2014 uit op 18,6 mln. tegen € 16,4 mln. in 2013. Sinds eind 2013 verstrekt Qredits het zogenaamde MKB-krediet (€ 50.000-€ 150.000). Net als bij de microkredieten is de screening gedegen en het

kredietbeheer intensief. Daarnaast worden de ondernemers door vrijwilligers uit de Qredits coachpool gecoacht. In 2014 zijn 80 MKB-kredieten verstrekt met een portefeuilleomvang van in totaal € 9,1 mln. Het gebruik is in de tweede helft het drievoudige van het gebruik in de eerste helft van 2014.

Innovatiekrediet

Het Innovatiekrediet is een risicodragende geldleningsfaciliteit om ontwikkelingstrajecten van ondernemers mee te financieren. Het Innovatiekrediet is over 2014 met € 49,8 mln. op nagenoeg hetzelfde niveau gebruikt als in voorgaande jaren. In 2014 zijn er 42 kredieten toegekend. Om ook kleinere bedrijven ruimere mogelijkheden te bieden voor de financiering van veelbelovende innovatieprojecten is het Innovatiekrediet aangepast. Per 1 januari 2014 is de omvang van de financiering vanuit het Innovatiekrediet voor kleine ondernemingen verhoogd van 35% naar 45%. Per 1 januari 2015 de maximale financiering per onderneming verhoogd van € 5 mln. naar € 10 mln.

SEED Capital

De SEED Capital-regeling maakt het mogelijk dat investeerders technostarters en creatieve starters kunnen helpen hun technologische en creatieve kennis om te zetten in toepasbare producten of diensten. De SEED Capital-regeling verbetert de risico-rendementsverhouding voor investeerders en vergroot de financieringsmogelijkheden voor technostarters en creatieve starters. Het gebruik van de Seed Capital-regeling over 2014 (€ 24,4 mln.) is gestegen ten opzichte van 2013 (€ 18,8 mln.). Hiermee is 2014 het recordjaar voor het gebruik van de SEED Capital-regeling.

Garantstelling Landbouw en Landbouw Plus

Met de Garantstelling Landbouw kunnen banken een staatsgarantie krijgen voor leningen aan agrarische productiebedrijven, die de bank te weinig zekerheid kunnen bieden. Over heel 2014 is het gebruik (€ 13,31 mln.) lager uitgekomen dan het gebruik over 2013 (€ 19,43 mln.). De meeste melkveebedrijven hadden met het oog op het wegvallen van de melkquotering in 2015 reeds eerder geïnvesteerd. De prijsvorming binnen de glastuinbouw is dit jaar wederom dusdanig matig dat investeringsplannen worden doorgeschoven. Ditzelfde speelt tot op zekere hoogte ook in de intensieve veehouderij. Bovendien is in de pluimveehouderij mede met het oog op het «kooiverbod» in 2012 in de jaren voor 2012 meer dan gemiddeld geïnvesteerd waardoor er na 2012 minder behoefte aan investeringen was. Voorts heeft de Ruslandboycot een negatief effect op het investeringsklimaat vanwege een matige prijsvorming ook op producten uit de vollegrondstuinbouw.

Het gebruik van de Garantstelling Landbouw Plus (garantiefaciliteit voor leningen waarmee in bovenwettelijke duurzaamheidsprestaties wordt geïnvesteerd) in de tweede helft van 2014 lag op een vergelijkbaar laag niveau als een jaar eerder (rond de € 13 mln.). Hier spelen dezelfde oorzaken een rol als bij de Garantstelling Landbouw.

De Garantie Scheepsbouwregeling

De huidige Garantieregeling Scheepsnieuwbouwfinanciering (GSF) is in maart 2013 gestart. De GSF is bedoeld als ondersteuning voor de bouwfinanciering van nieuw te bouwen schepen in Nederland. De garantstelling wordt gegeven over maximaal 80% van de contractprijs van

het schip. Er was in 2014 een garantieplafond van € 1 mrd. beschikbaar. In 2014 is er geen gebruik gemaakt van de GSF omdat er geen aanvragen zijn ingediend. Mede vanwege het geringe gebruik van de GSF is het garantieplafond voor 2015 verlaagd naar € 400 mln.

In bijlage 1 zijn overzichten opgenomen van de gebruikscijfers van de overige bedrijfsfinancieringsinstrumenten, de garantstelling Landbouw, Garantstelling Landbouw Plus en de in maart 2013 gepubliceerde Garantieregeling Scheepsnieuwbouwregeling².

De Minister van Economische Zaken,
H.G.J. Kamp

² Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl